

PROVEG NEDERLAND JAARVERSLAG 2020

 proveg
international

INLEIDING

Als er iets is wat we hebben geleerd in 2020, is het dat onze eigen gezondheid nauw verweven is met de gezondheid van andere diersoorten en onze planeet. Als we onze manier van leven niet aanpassen, dan wachten ons in de toekomst niet alleen tekorten aan water en landbouwgrond, maar ook méér en mogelijk nog dodelijkere pandemieën dan COVID-19. In het rapport "Food and Pandemics: Making the Connection" lieten we zien dat de grootste risico-oorzaak voor het ontstaan van nieuwe epidemieën de veehouderij is. Hoog tijd dus voor verandering.

2020 was voor ons niet alleen een jaar vol uitdagingen, maar ook een jaar van hoop op een nieuw begin. Zowel voor de 160.000 mensen die dit jaar kennis hebben gemaakt met plantaardig eten via onze Veggie Challenge, alsook voor de beslissingsmakers die aan de knoppen draaien van ons voedselsysteem. De coronacrisis brengt ons de kans van een kantelpunt waarbij uit het puin van de oude economie iets nieuws kan groeien. Een voedselsysteem dat duurzaam en gezond voedsel geeft voor iedereen, waarin dieren niet meer nodig zijn en waarin pandemieën tot het verleden behoren. Daarvoor is het wel nodig dat de massale investeringen die gedaan worden in de herstart van onze economie strategisch worden ingezet om innovatie te stimuleren en niet om het oude systeem in ere te herstellen.

De eerste positieve signalen dienen zich al aan: na decennia van groeiende wereldwijde vleesconsumptie, verwacht de Wereldvoedselorganisatie voor 2020 voor het eerst een ongekende daling van 3%. De precieze impact van de pandemie op de Nederlandse en wereldwijde vleesconsumptie is op het moment van schrijven nog niet bekend. Wel is al duidelijk dat de opmars van plantaardige alternatieven door de lockdown niet is gestuit: die markt zag in 2020 juist sterkere groei dan ooit tevoren. Tenslotte werd dit jaar duidelijk dat de vleeslobby weliswaar sterk, maar niet onoverwinnelijk is: in de stemming in het Europees Parlement over het voorgestelde 'vegaburgerverbod' leed de sector een gevoelige nederlaag, mede na een intensieve campagne van ProVeg en de EAPF, waarbij ruim een kwart miljoen Europeanen onze petitie tekenden om namen als 'vegaburger' en 'veganistische worst' te behouden.

Met steun van vele donateurs, vrijwilligers en andere supporters, boekte ProVeg een aantal klinkende successen:

- Met de lancering van de Veggie Challenge app maakten we het mensen nog eenvoudiger om plantaardig te eten. Ook startten we een samenwerking met Vivera, waardoor op 40 miljoen verpakkingen de VeggieChallenge komt te staan!
- We hielpen koekfabrikant Donny Craves om hun aanbod, bekend van de AH to go, volledig vegan te maken. Dit scheelt 20.000 eieren per jaar.
- Je kunt het je bijna niet meer voorstellen, maar net vóór de coronacrisis losbarstte, bezocht een recordaantal van 9.000 bezoekers onze beurs VeggieWorld.

In dit jaarverslag geven we graag een inkijkje in de activiteiten en resultaten van 2020. Met grote dank aan iedereen die hieraan bijgedragen heeft.

Veerle Vrindts
Directeur ProVeg Nederland

INHOUDSOPGAVE

1. ACTIVITEITEN EN SUCCESSEN	4
1a. Inleiding	4
1b. Verandering voedselproductie en de voedselomgeving	4
• Vraag naar plantaardige producten onderzocht	4
• ProVeg Incubator	4
• Producenten gaan eivrij	6
• Zichtbaarheid voor plantaardig en gekweekt voedsel	6
1c. Beleidsverandering	7
• Versterking van lobby voor plantaardig voedsel	7
• Dreigend vegaburger-verbod: naamgeving van vega producten	8
• Het Food & Pandemics report	8
1d. Gedragsverandering	10
• De Veggie Challenge campagne	10
• Record aantal bezoekers VeggieWorld event	13
2. VOORUITBLIK 2021	14
3. OVER PROVEG NEDERLAND	15
3a. Missie, visie en strategie	15
3b. Organisatie, governance en medewerkers	16
3c. Maatschappelijk verantwoord ondernemen	16
3d. Risico's en risicobeheersing	17
3e. Interactie met belanghebbenden	18
4. FINANCIËEL	20
4.a Financieel beleid	20
4.b Financieel verslag	20
5. JAARREKENING	23
6. BEGROTING 2021	41

1. ACTIVITEITEN EN SUCCESSEN

1A. INLEIDING

In 2020 zagen we een toename van het aanbod en de consumptie van plantaardige producten. De groeicijfers in de plantaardige sector zijn alleen in superlatieven te beschrijven en investeringen nemen rap toe.

Toch zal er nog enorm veel werk verzet moeten worden om het kleine marktaandeel van plantaardige ten opzichte van dierlijke producten, zo substantieel te maken dat directe positieve invloed merkbaar is op klimaat, gezondheid en dierenwelzijn. Bovendien neemt weerstand vanuit de zuivel- en vleessector tegen deze broodnodige verandering toe.

ProVeg blijft daarom onverminderd hard werken aan een wereld waar iedereen kiest voor lekker en gezond eten dat goed is voor alle mensen, dieren en onze planeet, en we boeken vooruitgang. Op het gebied van de voedselproductie, de voedselomgeving, van wet- en regelgeving en consumentengedrag, hebben we concrete kleine en grote stappen kunnen zetten. Hieronder de highlights van het jaar 2020.

1B. VERANDERING VOEDSELPRODUCTIE EN DE VOEDSELOMGEVING

Vraag naar plantaardige producten onderzocht

Met een grootschalig consumentenonderzoek onder 1.285 Nederlandse klanten, lieten we supermarkten overtuigend zien dat er een grote vraag is naar méér plantaardige producten, met name in de categorieën vis, kaas, gebak en kant-en-klaar.

Een groot aantal professionals uit de retail en voedselproductie sloot aan bij ons webinar waarin de resultaten werden gepresenteerd. Zuivelproducent Boermarke liet kort na de publicatie weten op grote schaal plantaardige kaas te gaan maken. Dr. Oetker haalde het onderzoek mede als reden aan voor de introductie van een serie veganistische bakmixen.

ProVeg Incubator

Ook in 2020 ondersteunden we met de ProVeg Incubator in Berlijn een groot aantal baanbrekende startups op het gebied van plantaardige en celgekweekte voeding. Deze innovatieve start-ups bestormen de markt en ontwikkelen het voedsel van de toekomst om zo dierlijke producten overbodig te maken. Onder de zestien startups van over de hele wereld bevonden zich ook twee Nederlandse, namelijk Meet Jack en The Fast Good Company.

• Meet Jack

Fruit als vleesvervanger klinkt een beetje vreemd, maar het is zeker mogelijk. Meet Jack maakt kroketten, bitterballen, burgers, en gyros met het vlees van de Jackfruit. De groene stekelige jackfruit groeit in landen rond de evenaar en kan tot wel 40 kilo worden. De vrucht heeft een neutrale smaak en draderige substantie en is dus erg geschikt om te marinieren als vlees. Deze startup levert al aan meer dan 60 horecabedrijven en heeft plannen voor meer.

• The Fast Good Company

De laatste jaren is het aanbod plantaardige opties in de supermarkt flink gestegen. Er is echter nog weinig keuze op het gebied van kant-en-klare en bevroren maaltijden. Ook gaat veel van ons voedsel verloren. We verspillen namelijk een derde van al ons eten. Stéphanie de Jong en Dylan Duinmaijer willen hier met hun plantaardige diepvriesmaaltijden zoals een spaghetti bolognese, Tikka Masala en een hartige zoete aardappeltaart verandering in brengen. Zo maken ze fast food, fast good.

KALINE VAN HALDER EN MARJOLEIN PLEUNE (MEET JACK) OVER HUN ERVARING MET DE PROVEG INCUBATOR

Meet Jack was één van de tien startups in het voorjaarscohort van de ProVeg Incubator 2020. Deze editie van Incubator viel net samen met de sluiting van alle horecagelegenheden in verband met COVID-19. Meet Jack levert horecabedrijven kroketten, bitterballen, burgers en gyros, gemaakt met jackfruit vruchtvlees.

Marjolein legt uit dat ProVeg Incubator hun veel steun heeft geboden tijdens de moeilijke periode: "ProVeg kwam wel echt op het goede moment hoor, het viel precies samen met de hele COVID-19 periode. We hebben die tijd gebruikt om al onze onderdelen te professionaliseren."

Tijdens deze periode hebben ze er ook voor gezorgd dat je thuis kan genieten van Meet Jack producten. "De 20.000 euro ProVeg Incubator beurs heeft ons ook zeker door COVID-19 heen getrokken," vertelt Kaline. En ondanks dat de horeca zo lang gesloten was hadden ze op het moment van het interview 60 horeca klanten, in tegenstelling tot de 25 in april. "De maand juli was beter dan februari," voegt Marjolein trots toe. "We zitten nu echt op een fase dat we aan het doorgroeien zijn. We zijn bezig met professionaliseren op alle vlakken. We deden bijvoorbeeld nog veel leveringen zelf, maar we hebben nu een nieuwe logistieke partner aan boord." Kaline: "Ik heb veel ervaring met accelerator programma's en ProVeg Incubator is echt top notch"

- Producenten gaan eivrij: Donny Craves, Johma en Madame Cocos

We ondersteunden koekfabrikant Donny Craves om hun aanbod, onder andere bekend van de AH to go, volledig vegan te maken. De koeken van Donny bevatten sinds oktober 2020 geen ei en geen boter meer. We rekenden uit dat het bedrijf daarmee op jaarbasis zo'n 20.000 eieren en ruim honderd dierenlevens bespaart. En niet alleen de koeken. Ook al het andere gebak dat uit de fabriek van Donny rolt, een groeiend assortiment van roze koeken tot brownies tot bokkenpootjes, is voortaan volledig vegan.

ROB VAN ERVEN, DIRECTEUR DONNY CRAVES, OVER DE SAMENWERKING MET PROVEG:

'Ik kwam in aanraking met ProVeg, en op een laagdrempelige manier maakte ik als klein bedrijf kennis met wat mogelijk was. Ik hoorde over de Hema appeltaart en de samenwerking met Johma. Ook kwam ik erachter dat veganisme steeds meer draagvlak krijgt in de maatschappij. Dit sprak mij meteen heel erg aan. Ik wilde daar iets mee doen.

Gezamenlijk hebben we gekeken hoe we het ei in de producten konden vervangen. Ik kreeg steeds helderder voor ogen dat plantaardig écht past bij Donny Craves. 'Vervolgens hebben we een structuur gemaakt en de ingrediënten bepaald, waarin we ook het gebruik van groente hebben toegevoegd. Het resultaat? Een assortiment op precies de manier zoals wij het willen hebben.

Mijn advies aan andere bakkers is: sta open voor de mogelijkheden en experimenteer, probeer het gewoon. Vervang alle dierlijke ingrediënten door plantaardige ingrediënten, en kijk of je er net zo'n *guilty pleasure* van kunt maken als dat je voorheen deed. Grote kans dat de consument het net zo lekker vindt."

Ook andere bedrijven waar ProVeg mee samenwerkte haalden eieren uit hun producten. De stap naar een volledig veganistische bedrijfsvoering was voor salademaker Johma nog iets te ver, maar wel ontwikkelde het bedrijf in 2019 al een ei-vrije dressing en lanceerde dit jaar opnieuw verschillende vegan salades.

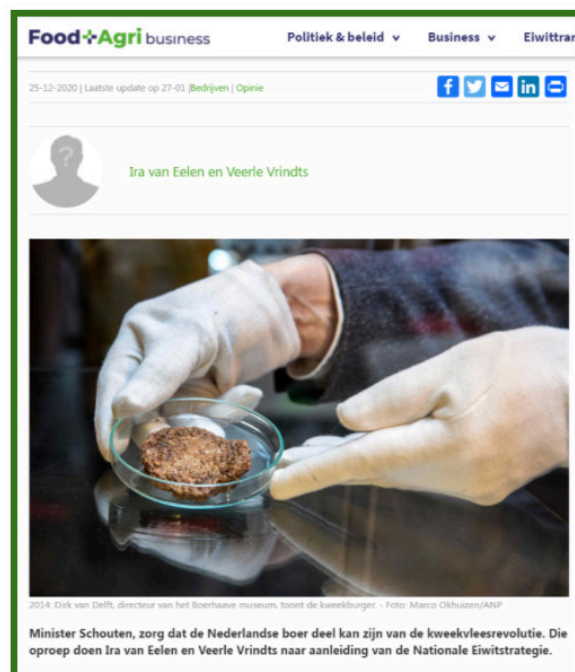
Madame Cocos ontwikkelde in 2019 samen met ProVeg veganistische cocos balls en bracht, bij wijze van spin-off, dit jaar pakketten op de markt waarmee liefhebbers deze ballen ook eenvoudig zelf thuis kunnen bakken.

Zichtbaarheid voor plantaardig en gekweekt voedsel

Een belangrijk onderdeel van ons werk is het zichtbaar maken van de noodzaak én de mogelijkheden voor een meer plantaardige voedselconsumptie en -productie om zo de voedselsector en de maatschappij sneller in beweging te krijgen.

We vestigden dit jaar dan ook met 337 media vermeldingen voortdurend de publieke aandacht op

plantaardig voedsel en kweekvlees. Zowel in een groot aantal nationale kranten zoals de Volkskrant, Trouw, NRC, Algemeen Dagblad en Metro, als in vele internationale kranten zoals de New York Times en The Guardian. Daarnaast publiceerden we opiniestukken in onder meer De Volkskrant, vakblad Boerderij en Food+Agri Business.

1C. BELEIDSVERANDERING

Sterkere lobby voor plantaardig voedsel

In 2020 breidden we onze activiteiten op het terrein van political engagement uit. Samen met de TAPP coalitie pleitten we bij de Nederlandse overheid onder meer voor invoering van een duurzaamheidsheffing op vlees om zo de vermindering van de vleesconsumptie in Nederland te stimuleren. Een voorstel voor zo'n heffing is nu meegenomen in de Brede Maatschappelijke Heroverwegingen, een door ambtenaren opgesteld pakket met voorstellen voor een nieuw kabinet.

We leverden kennis en input voor de Nationale Eiwitstrategie. Mede door de lobby van ProVeg is er in deze strategie nu ook aandacht voor verhoging van de consumptie van plantaardige eiwitten en de ontwikkeling van kweekvlees. Wel ligt in de strategie nog sterk de nadruk op het verbouwen van veevoer voor de dierlijke sector. We publiceerden hierover in vakbladen VMT, Boerderij en Food+Agri Business.

We adviseerden het ministerie van LNV over kweekvleesbeleid, verzorgden een webinar over plantaardig voedsel voor Tweede Kamerleden en gaven input aan de programmacommissies van acht Nederlandse partijen.

VVD OMARMT KWEKVLEES

Een hoopgevende ontwikkeling in de Haagse politiek is het toegenomen enthousiasme bij onder meer de regeringspartijen VVD en D66 voor kweekvlees. Zo riepen zij minister Schouten via aangenomen moties op om in te zetten op de voorloperspositie van Nederland in de ontwikkeling hiervan en op onderzoek naar de toekomstige rol van boeren in de productie van kweekvlees. In haar verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamer verkiezingen in 2021 schreef de VVD:

Kweekvlees

De veehouderij zorgt voor de uitstoot van vervuilende stoffen, dus moeten we minder vlees eten, zo klinkt het vaak. Daarmee ontstaat het beeld dat om de natuur en het klimaat te redden, de mensheid massaal vegetariër moet worden. Dat roept weer begrijpelijke weerstand op van mensen die hun gehaktbal of biefstukje niet willen opgeven. Hoewel ook zij na het eten van steeds beter wordende alternatieven verrast zijn over hoe goed een vega nugget, beyond burger, plant shoarma of gehaktbal kunnen smaken. De productie van kweekvlees is nu nog niet commercieel rendabel, maar als liberalen met een optimistische levenshouding hebben wij hoge verwachtingen van deze technologie. Innovatie gaat niet alleen om bestaande productie efficiënter maken, maar ook om het uitvinden van hele nieuwe manieren van productie.

Dreigende inperking benamingen vega producten

Internationaal stond ProVeg mede aan de wieg van de European Alliance for Plant Based Foods, een nieuw samenwerkingsverband van plantaardige producenten dat een tegenwicht moet bieden aan de sterke lobby van de vlees- en zuivelindustrie in Brussel. Samen met de EAPF verzetten we ons met succes tegen het voorgestelde vegaburgerverbod.

Als het aan de vleeslobby had gelegen, dan waren woorden als 'vegaburger' en 'vegetarische worst' nu verboden geweest. Zij loodsten bij het Europees Parlement een wetsvoorstel naar binnen dat het voor fabrikanten van plantaardig vlees vrijwel onmogelijk zou maken om aan consumenten duidelijk te maken hoe hun producten smaken en hoe je ze kunt gebruiken. Gelukkig wisten wij daar in samenwerking met duizenden EU-burgers en met gezamenlijke inzet van goede doelen en het bedrijfsleven, een stokje voor te steken. Ruim een kwart miljoen Europeanen ondertekende onze internationale petitie "Stop het vegaburgerverbod". Na een intensieve lobbycampagne van beide zijden, veegde het Europees Parlement uiteindelijk het voorstel van tafel.

ARJEN LUBACH

Het Algemeen Dagblad, het Parool, Trouw, de Volkskrant, de Telegraaf: vrijwel alle Nederlandse kranten schreven over onze Europabrede campagne tegen het vegaburgerverbod. Maar het onderwerp kwam pas écht op de kaart te staan nadat Arjen Lubach er aandacht aan besteedde in zijn populaire programma Zondag met Lubach (NPO3).

Ruim 1,7 miljoen kijkers zagen hoe Lubach de draak stak met de argumenten van de vleesindustrie. In een satirisch campagnefilmje, zogenaamd gericht aan het Europees Parlement door 'the international meat industry' wordt met dramatisch aanzwellende muziek een onwetende consument geïntroduceerd die per ongeluk een veggieburger had gekocht. 'Ze at hem, vond het lekker en denkt er nu over haar vleesinname te beperken.' Het filmje eindigt met de slogan 'You have to murder to call it a burger.' Na afloop van de uitzending stroomden de handtekeningen binnen voor de petitie van ProVeg.

Op dezelfde dag waarop het Europees Parlement het vegaburgerverbod wegstemde, nam het een ander voorstel wél aan: Amendement 171, dat vergaande censuur invoert op de verpakkingen van plantaardige zuivelproducten. Samen met anderen is ProVeg opnieuw een tegencampagne gestart. Hoe het afloopt met dit voorstel zal medio 2021 duidelijk worden.

Het ProVeg Food & Pandemics report

In 2020 onderzochten, schreven en publiceerden we het Food & Pandemics Report, een wetenschappelijk rapport dat het verband aantoonde tussen het ontstaan van nieuwe infectieziekten en ons voedselsysteem. Het rapport laat zien hoe het gebruik van dieren als voedsel de nummer 1 oorzaak is van het ontstaan van nieuwe ziekten én hoe een volgende pandemie voorkomen kan worden door ons voedselsysteem te hervormen. Het rapport ontving positieve reacties, onder meer vanuit de Verenigde Naties.

"Het ProVeg rapport toont duidelijk de connectie aan tussen de industriële productie van dieren en het toegenomen risico op epidemieën. Nooit eerder bestonden er zo veel mogelijkheden voor pathogenen om van wilde en gehouden dieren over te springen op mensen. We zagen ook in de afgelopen maanden hoe ruimtes voor industriële dierproductie ruimtes waren voor verspreiding van COVID-19. Dit biedt duidelijk een aanvullende reden om ons voedselsysteem te heroverwegen in het kader van pandemieën."

– Dr. Musonda Mumba, hoofd van de eenheid Terrestrische Ecosystemen van de UNEP

"Het eten van dieren uit de vee-industrie is altijd onethisch geweest, vanwege wat het met de dieren doet. Sinds we leerden over klimaatverandering, is het dubbel onethisch, zowel vanwege wat het onze planeet aandoet als wat het met de dieren doet. Nu weten we dat het driemaal onethisch is, omdat het ook een ernstig risico vormt voor ons voortbestaan. Maar neem het niet van mij aan. Lees het rapport."

– Peter Singer, filosoof, Professor of Bioethics aan de University Center for Human Values, Princeton, grondlegger van de dierenrechten- en effectief altruïsme beweging

1D. GEDRAGSVERANDERING

Veggie Challenge

De Veggie Challenge breidde vanuit Nederland dit jaar onder meer uit naar Duitsland, Spanje en Polen. Mede hierdoor zagen we het aantal deelnemers meer dan verdubbelen en namen dit jaar 165.000 mensen deel, waarvan één op de drie uiteindelijk vegetariër of veganist is geworden. Met de lancering van de nieuwe Veggie Challenge app maken we het nóg leuker en eenvoudiger om plantaardig te eten. Ook bekende Nederlanders zoals radio-maker Giel Beelen, influencer Teske de Schepper en tv-kok Sharon de Miranda deden mee aan de VeggieChallenge.

VEGGIE CHALLENGE DEELNEMERS AAN HET WOORD

"De positieve benadering sprak me meteen aan. Als deelnemer krijg je een duwtje in de richting naar een meer plantaardig dieet zonder dat tegen je gezegd wordt wat wel of niet mag en moet. In mijn omgeving ken ik niemand die volledig veganistisch eet. Ik ben daarin een eenling. Ik vind het daarom erg fijn dat ik van mijn persoonlijke online coach allerlei tips & tricks krijg. Dat maakt de Veggie Challenge een stuk leuker. Mijn coach heeft een heel enthousiaste en positieve insteek en zegt dan zoiets als: "Het hoeft allemaal niet zo streng. Als het een keer misgaat: dat maakt niet uit. Daarna kun je gewoon weer verder gaan". Daardoor is het deelnemen aan de challenge voor mij een heel prettige ervaring. Het is een proces van vallen en opstaan waarbij ik niet vanaf de eerste dag honderd procent veganistisch hoeft te zijn."

– Zarrea, Veggie Challenge deelnemer

"Toen ik over de Veggie Challenge hoorde, dacht ik: Dit is wat ik nodig heb om knopen door te hakken! Ik ontdek nu volop waar mijn eten vandaan komt en wat er echt in zit. Het is me nu al duidelijk dat ik nooit nog een ei wil eten! Mijn gezin doet ook mee aan deze vegan maand."

– Sharon de Miranda, tv-kok en Veggie Challenge deelnemer

"Als je die eerste stap neemt, leer je vanzelf meer plantaardige producten kennen die je aanspreken. Op die manier wordt een vegan voedingspatroon na een tijdje misschien wel de basis. Tijdens mijn eigen challenge ontdekte ik bijvoorbeeld de Beyond Meat-burger, die ik nu vaak eet. Net als de salamiplakjes van Wheaty trouwens, die zijn zo lekker, daar sla ik geregeld een hele stapel van in."

– Giel Beelen, radiomaker en Veggie Challenge deelnemer

Samenwerking met Vivera

In 2020 sloot Vivera aan als supporter van de Veggie Challenge. Als gevolg hiervan wordt de Veggie Challenge nu op 40 miljoen vleesvervanger verpakkingen van Vivera gepromoot. Ook was de campagne dankzij de steun van Vivera voor het eerst op billboards te zien en in een tv commercial in verschillende Europese landen.

WILLEM VAN WEEDE, CEO VAN VIVERA, OVER DE SAMENWERKING:

"Ik zie mezelf niet als een activist, maar als iemand die er voor open staat gewoonten te doorbreken. Ik wil daar zoveel mogelijk mensen in meekrijgen," vertelt Willem van Weede, CEO van Vivera. "Dat herken ik ook in de niet-prekerige en op impact gerichte communicatie van ProVeg. Wat ik waardeer in dit goede doel is het optimisme, creativiteit en het aanmoedigen van alle kleine stapjes in het minderen van de vleesconsumptie. Aan die beweging wil ik met Vivera graag bijdragen."

Recordaantal bezoekers VeggieWorld

Je kunt het je bijna niet meer voorstellen, maar net voor de coronacrisis losbarstte, bezocht een recordaantal van 9.000 bezoekers de VeggieWorld beurs, georganiseerd door ProVeg in samenwerking met Wellfairs. In de Werkspoorkathedraal in Utrecht werkten tal van chef koks, sporters, influencers, wetenschappers en meer dan 100 bedrijven samen om bezoekers te inspireren, en om daarnaast ook zelf inspiratie op te doen en de nieuwste trends op het gebied van plantaardige voeding te ontdekken.

Special guest was deze editie de veganistische krachtsporter Patrik Baboumian, die in een afgelaten auditorium onder andere een koelkast en leden van het publiek optilde om aan te tonen dat een plantaardig dieet niet voor slappelingen is.

Uit een vervolg-survey bleek dat 43% van de VeggieWorld bezoekers bestond uit niet-veganisten. Van hen gaf de helft aan door VeggieWorld geïnspireerd te zijn om vaker plantaardig te eten.

Bezoekers die al vegetariër of veganist waren voelden zich na VeggieWorld vooral geïnspireerd om vaker bij vega(n) ondernemers te winkelen (67%), zich beter aan hun eetpatroon te houden (56%) en om hun familie en vrienden meer te betrekken bij hun eetpatroon, bijvoorbeeld door ze uit te dagen voor de Veggie Challenge (44%).

2. VOORUITBLIK 2021

In 2021 bouwen we voort op de activiteiten van 2020. Op de planning staan diverse activiteiten rondom de aanstaande parlementsverkiezingen, de lancering van een groepsfunctionaliteit binnen de Veggie Challenge campagne, onderzoek om nog beter de impact van de Veggie Challenge te meten, en indien de COVID-19 situatie het toelaat, uitbreiding van onze activiteiten op het gebied de productie en het aanbod van plantaardige producten in de horeca en retail.

3. OVER PROVEG NEDERLAND

3A. MISSIE, VISIE EN STRATEGIE

Een gezonde, diervriendelijke, milieubewuste en rechtvaardige toekomst is dichterbij dan ooit tevoren. Maar alleen als we ons voedselsysteem veranderen; voor het te laat is.

Onze voedselkeuzes hebben grote invloed op het klimaat, dierenwelzijn, gezondheid en wereldwijde voedselzekerheid. ProVeg zet zich in om op al deze gebieden vooruitgang te boeken middels één oplossing: een meer plantaardig productie- en consumptiepatroon.

PROVEG STREEFT NAAR EEN WERELD WAAR IEDEREEN Kiest VOOR LEKKER EN GEZOND ETEN DAT GOED IS VOOR ALLE MENSEN, DIEREN EN ONZE PLANEET. PROVEG WERKT DAAROM WERELDWIJD AAN DE VERMINDERING VAN DE CONSUMPTIE VAN DIERLIJKE PRODUCTEN, MET ALS MISSIE OM DIE IN 2040 TE HALVEREN.

ProVeg Nederland is per januari 2018 de nieuwe naam van de in 2011 opgerichte stichting Viva Las Vega's. De statuten zijn op de naamswijziging na ongewijzigd, waarbij het volgende statutaire doel is opgenomen: "het op een positieve en creatieve manier bevorderen van de consumptie van plantaardige voeding".

We geloven in de kracht van een positieve aanpak, in nudging en in het feit dat je samen sterker staat. ProVeg werkt dan ook zoveel mogelijk samen met bedrijven, overheden, publieke instellingen, de medische sector en de consument om de wereldwijde transitie te versnellen naar een voedselsysteem dat gezond is en duurzaam voor iedereen.

ProVeg Nederland volgt de ontwikkelingen op het gebied van meer plantaardig eten op de voet en brengt activiteiten en spelers op dit gebied periodiek in kaart. Op basis hiervan bekijken we binnen welke sectoren en met welke partners we het meeste bij kunnen dragen om de transitie van het voedselsysteem te versnellen, of om drempels hiervoor weg te nemen of te voorkomen.

We streven ernaar om de wereldwijde consumptie van dierlijke producten met 50% te verminderen tegen het jaar 2040. Hierbij maken we gebruik van de wetenschap als onderbouwing van onze interventies. Waar mogelijk berekenen we de concrete impact van onze campagnes en projecten.

3B. ORGANISATIE, GOVERNANCE EN MEDEWERKERS

ProVeg Nederland is een onafhankelijke, in Nederland gevestigde non-profit instelling. Als stichting staan we ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en hebben we de ANBI status.

We werken internationaal samen met de andere ProVeg organisaties. In gezamenlijk overleg is hier-voor beleid opgesteld ten aanzien van doelstelling, strategie en communicatie. Dit internationale beleid kan worden aangepast na input van alle ProVeg organisaties middels een stem-systeem.

ProVeg Nederland neemt deel aan die internationale projecten en campagnes die relevant zijn voor ons werk in Nederland, en ontwikkelt daarnaast zelfstandig specifieke nationale en internationale campagnes en projecten.

Het team van ProVeg Nederland bestond in 2020 uit 10 bevroren specialisten die de interne organisatie en alle campagnes en projecten coördineren. Gezamenlijk zetten zij gemiddeld 7,2 FTE (Full Time Eenheden) in. Dit is een groei van 2,1 FTE ten opzicht van 2019. De coördinatoren worden ondersteund door een zeer gewaardeerd team van freelancers, vrijwilligers en stagiaires die onder andere projectmatige, administratieve en evenement-gerelateerde activiteiten uitvoeren, of onderzoek doen.

ProVeg Nederland wordt aangestuurd door een meewerkend bestuur bijgestaan door een Raad van Advies. De Raad van Advies bestaat uit een vijftal vakmensen, die onbezoldigd hun kennis en netwerk ter beschikking stellen aan ProVeg Nederland. Het bestuur bestaat uit Veerle Vrindts (Voorzitter), Pablo Moleman (Secretaris) en Nicoll Peracha (Algemeen bestuurslid).

De bestuursleden ontvangen voor hun bestuurstaken geen vergoeding. Voor de uitvoerende taken binnen het team, ontvangen zij naar rato dezelfde vergoeding als alle andere teamleden. De bestuurstaken en uitvoerende taken zijn gescheiden.

In 2019 is geconstateerd dat een meewerkend bestuur niet langer passend is bij de grootte en professionaliteit van de organisatie. In 2020 is onderzocht welke bestuurs- en toezichtstructuur beter past. Helaas hebben we vanwege de door COVID-19 veroorzaakte onderbezetting, de implementatie van de nieuwe structuur moeten uitstellen naar 2021. Als tussenstap is ervoor gekozen om al wel de bestuurstaken te beperken tot alleen taken op strategisch niveau. In 2021 verwachten we de nieuwe structuur wel door te kunnen voeren, tegelijkertijd met een statutenwijziging.

3C. MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

ProVeg Nederland kijkt naar het thema maatschappelijk verantwoord ondernemen vanuit de strategie "Focussed but aware". Dit betekent dat onze core focus plantaardige voeding is en we op dat gebied koplopers zijn. Op andere maatschappelijke gebieden streven we ernaar om, in termen van de innovatietheorie, te behoren tot de "early majority".

Concreet betekent dit onder andere dat we bewust gekozen hebben voor een kantoor in een verzamelgebouw met gedeelde faciliteiten, dat voor transport binnen Europa gebruik gemaakt wordt van bus of trein en dat snacks op kantoor, naast plantaardig ook zoveel mogelijk biologisch zijn.

Ook op het gebied van werkgeverschap speelt maatschappelijke verantwoordelijkheid een belangrijke rol. Zo bieden we waar mogelijk stageplaatsen en afstudeermogelijkheden aan en zijn re-integratiekandidaten zeer welkom in het team. Teamleden kunnen hun werktijd binnen ruime kaders flexibel indelen om bijvoorbeeld rekening te houden met schooltijden en andere privé verplichtingen, en is er in het kader van de balans werk-privé voor gekozen om 36 in plaats van 40 uur aan te houden als fulltime baan. Daarnaast is er aandacht voor persoonlijke en werkgerelateerde groei middels teamtrainingen en een individueel trainingsbudget. We investeren in het zijn van een inclusieve, transparante en lerende organisatie.

3D. RISICO'S EN RISICOBEBEERSING

ProVeg Nederland streeft ernaar om risico's op doorlopende basis te inventariseren, expliciet te maken en te bespreken. Hierbij maken we bewuste keuzes om een risico te aanvaarden, te vermijden of om maatregelen te nemen om het risico te beheersen. Op projectniveau worden risico's zoveel mogelijk geïdentificeerd voor aanvang van een project en worden zij meegenomen in het evaluatieproces.

In 2020 is een begin gemaakt met een risicoregister waarin de meest belangrijke risico's worden aangetekend inclusief de genomen maatregelen. Zeer grote risico's die ook effect kunnen hebben op de andere ProVeg landen, zullen op internationaal niveau worden gerapporteerd. Dit soort grote risico's hebben zich in 2020 niet voorgedaan.

De belangrijkste risico's voor ProVeg Nederland zijn:

- Het onvoldoende bereiken van het gewenste resultaat.

ProVeg Nederland bestaat om de wereld plantaardiger te maken en hiermee bij te dragen aan een beter milieu, dierenwelzijn, gezondheid en wereldvoedselverdeling. Hierbij is de juiste inzet van mensen en middelen, het maken van keuzes en het meten van impact cruciaal. In de praktijk blijkt het lastig om goed te weten welke activiteiten de meeste impact hebben en welke bijdrage we precies hebben geleverd aan relevante ontwikkelingen.

Om impact desondanks zo goed mogelijk te meten en te optimaliseren, maken we gebruik van bestaand wetenschappelijk onderzoek, voeren we zelfstandig resultaatmetingen uit en nemen we waar mogelijk deel aan impact onderzoeken van andere organisaties. In 2020 is een plan ontwikkeld om specifiek voor de consumentencampagne Veggie Challenge de impactmeting te verbeteren. In 2021 zal gestart worden met de implementatie hiervan.

- Onvoldoende inkomsten

Gedurende 2018 - 2020 werd ProVeg Nederland financieel ondersteund door ProVeg International, waarbij de omvang van de ondersteuning jaarlijks vermindert. Op projectbasis blijft ondersteuning vanuit ProVeg International mogelijk, maar om continuïteit en bij voorkeur zelfs uitbreiding van onze doorlopende activiteiten te garanderen, is een stevige zelfstandige financiële basis noodzakelijk.

Om in 2021 en volgende jaren over voldoende middelen te kunnen beschikken is afgelopen jaren hard gewerkt aan het opbouwen van een continuïteitsreserve.

Daarnaast besteden we extra aandacht aan de werving en het behoud van donateurs, het doen van fondsaanvragen en het enthousiasmeren van grotere donateurs en sponsors voor specifieke projecten. Dit in combinatie met beheersing van de uitgaven en bescheiden beloningen, moet leiden tot een goede, stabiele balans tussen inkomsten en uitgaven.

• Groei van de organisatie

ProVeg Nederland is een groeiende organisatie en onderdeel van de internationale ProVeg familie welke ook in een groeifase zit. Deze samenhangende groeicurves brengen behoorlijke uitdagingen met zich mee, voornamelijk in afstemming en in procesinrichting.

De implementatie van een agile-scrum organisatiemodel in combinatie met het gebruik van Objectives en Key results, heeft in 2020 wegens onderbezetting helaas vertraging opgelopen. Om desondanks toch stappen vooruit te kunnen zetten op het gebied van afstemming en procesinrichting, hebben we ons in 2020 beperkt tot de belangrijkste thema's. We hebben ons arbeidsvoorwaardenbeleid doorontwikkeld en geïmplementeerd, we hebben belangrijke stappen gezet op het gebied van monitoring van inkomsten en uitgaven en training en onderzoek heeft plaatsgevonden op het gebied diversiteit en inclusiviteit.

3E. INTERACTIE MET BELANGHEBBENDEN

Om de visie van ProVeg Nederland te realiseren, is het optimaal benutten van de relaties met onze belanghebbenden cruciaal. ProVeg Nederland werkt het liefst complementair en in samenwerking met anderen om zo elkaars missie te versterken.

Onze supporters zijn belangrijke belanghebbenden voor ProVeg. Dit zijn bijvoorbeeld onze volgers op social media, onze vrijwilligers die hun tijd doneren, influencers en bedrijven die onze activiteiten onder de aandacht brengen, en donateurs en fondsen die ons werk financieel mogelijk maken. Zo zijn we in 2020 onder andere gesteund door Stichting DOEN, waardoor we onze Veggie Challenge campagne nog aantrekkelijker en inclusiever konden maken, en door een grote groep influencers die zich ingespannen hebben om de Veggie Challenge te promoten.

ProVeg werkt samen met veel verschillende partijen die elk op hun manier en vanuit hun eigen motivatie streven naar een duurzaam, gezond en diervriendelijk voedselsysteem. Ook hier zoeken we zoveel mogelijk naar win-win situaties. Na een periode van vaak intensieve samenwerking, volgt geregeld een periode met sporadisch contact wanneer activiteiten tijdelijk minder raakvlak hebben. We streven er naar om met veel partijen in contact te blijven middels het uitsturen van doelgroepgerichte nieuwsbrieven en het bijpraten op netwerkevenementen. In 2021 wil ProVeg samenwerking met bedrijfsmatige partners verder uitbreiden binnen een Shared Value partner-programma.

De ProVeg Nederland medewerkers vormen het kloppend hart van de organisatie. De medewerkers en vrijwilligers ontwikkelen met veel kennis en bevologenheid projecten en campagnes die uitdagen en inspireren om plantaardig nog meer op de kaart te zetten. Ieder vanuit de eigen specialisatie, maar in een sfeer van gezamenlijkheid waarbij geregeld taken worden overgedragen bij tijdelijke drukte of wanneer een taak beter bij iemand anders past.

We streven naar een bedrijfscultuur waarbij fouten maken mag en van fouten wordt geleerd. Diversiteit wordt gewaardeerd en leidt geregeld tot diepgaande discussies wat ons helpt om onze ideeën en activiteiten continu te verbeteren.

4. FINANCIIEEL

4A. FINANCIIEEL BELEID

Ons financieel beleid is gericht op stabiliteit en wendbaarheid. Dit betekent dat we streven naar een combinatie van projectfinanciering en langdurige, niet-geormerkte financiering. In totaliteit moet de financiering voldoende zijn om niet alleen onze doorlopende kerntaken uit te voeren, maar ook om snel in te kunnen spelen op maatschappelijke gebeurtenissen met actuele campagnes of activiteiten.

We hebben een gemixt batenmodel met onder andere baten van particulieren, van andere organisaties zonder winststreven en van bedrijven. Omdat de baten van particulieren in hoge mate bijdragen aan onze financiële stabiliteit, besteden we extra veel aandacht aan die categorie.

Vanwege de nog onvoldoende stabiele inkomstenstroom, ligt er veel nadruk op beheersing van de uitgaven. Kosten worden laag gehouden en we gaan geen langdurige grote financiële verplichtingen aan.

Om calamiteiten op te vangen en continuïteit van de activiteiten voor een beperkte periode zeker te stellen, hebben we afgelopen jaren gewerkt aan het opbouwen van een continuïteitsreserve. Gezien de urgentie van onze missie welke het noodzakelijk maakt om zo veel mogelijk middelen in te zetten om een klimaatramp te voorkomen, houden we onze continuïteitsreserve beperkt tot een bescheiden periode van zes maanden.

4.B FINANCIIEEL VERSLAG

Kosten

In 2020 hebben we extra geïnvesteerd in onze doelstellingen op het gebied van Publieke Gedragsverandering en Beleidsverandering. Deze activiteiten kunnen grotendeels online plaatsvinden, wat goed past binnen het jaar met de vele COVID-19 restricties. De kosten hiervan zijn dan ook met respectievelijk 30% en 20% toegenomen.

Aan de andere kant, hebben we helaas door verschillende omstandigheden niet alle activiteiten kunnen uitvoeren zoals begroot. Vanwege COVID-19 hebben onder andere de implementatie van het educatieproject en de uitvoering van diverse workshops voor cateraars, geen doorgang kunnen vinden. Ook kon het Erasmus+ project, wat voornamelijk bestaat uit trainingen en job-shadowing, niet worden opgestart. Op deze activiteiten zijn dus minder kosten gemaakt, en ook de hiermee gepaard gaande baten zijn niet gerealiseerd.

De uitgaven besteed aan onze doelstellingen, vallen uiteen in uitgaven voor verandering voedselproductie en voedselomgeving, voor beleidsverandering en voor publieke gedragsverandering. De verdeling van de besteding van de baten over deze drie verschillende doelstellingen wordt beïnvloed door de ruime geormerkte toekenning van VegFund voor de promotie van de internationale Veggie Challenge campagne.

Om beter zicht te hebben op hoe we onze middelen inzetten om onze drie doelstellingen te behalen, kijken we naast de verhouding van de daadwerkelijk uitgaven, ook naar de verhouding van onze bestede tijd (menskracht).

Ten opzichte van 2019 hebben we qua bestede uren meer ingezet op beleidsverandering. Helaas is de inzet op de doelstelling "verandering voedselproductie en -omgeving" procentueel gedaald ten opzichte van 2019. Dit is, zoals hierboven omschreven, het gevolg van het niet uit kunnen voeren van een deel van de offline geplande activiteiten.

Besteed aan doelstellingen:

	2020			2019
Doelstelling	Bestede €	€ procentueel	Menskracht procentueel	Menskracht procentueel
Verandering voedselproductie en voedselomgeving	58.575	11,80%	25,76%	39,00%
Beleidsverandering	29.760	5,99%	13,64%	9,00%
Publieke gedragsverandering	408.123	82,21%	60,61%	52,00%

Naast verminderde uitgaven vanwege het niet kunnen uitvoeren van een aantal activiteiten, liepen we vanwege onderbezetting vertraging op bij de invoering van arbeidscontracten en de invulling van twee vacatures, waardoor ook op de post personeelskosten substantieel minder is uitgegeven dan begroot.

In 2020 hebben we, vooruitlopend op de groei die we in de komende jaren willen realiseren, geïnvesteerd in versteviging van de basis van de organisatie. Deze investering is terug te zien in de lichte procentuele toename van de kosten voor Beheer en administratie en Fondsenwerving.

Terugkijkend op een jaar waarin we activiteiten moesten aanpassen en deels niet uit konden voeren, zijn we tevreden met de 78,4% van de middelen die direct besteed zijn aan onze doelstellingen. Ook is onze verwachting dat met de nu stevigere basis, in de komende jaren de kosten besteed aan doelstelling verhoudingsgewijs sneller zullen stijgen dan die voor Beheer en Administratie en voor Fondsenwerving.

Samenvattend zijn onze uitgaven door uitbreiding van activiteiten ten opzichte van vorig jaar met bijna 44% gestegen. Echter, om redenen zoals hierboven toegelicht, zijn de uitgaven zo'n € 176.000 lager dan begroot.

Baten

Ten opzichte van 2019 zijn de baten van ProVeg Nederland met bijna eenderde toegenomen, namelijk van € 490.523 tot € 637.546. De stijging is met name te danken aan een sterke toename van baten van particulieren en baten van andere organisaties zonder winststreven.

De baten van particulieren hebben een grote boost gekregen vanuit een aantal betrokken donateurs. We zien een gestage groei van donateurs die een donatie voor vijf jaar of langer toezeggen middels een periodieke schenking. Deze baten vormen een stabiel en zeer gewaardeerd onderdeel van onze inkomsten.

De toename van de baten vanuit fondsen is met name te danken aan een bijdrage vanuit Stichting DOEN voor de Veggie Challenge en een algemene bijdrage vanuit de Lever Foundation. Vanuit beide fondsen was dit de eerste keer dat een bijdrage werd verstrekt. Iets waar we erg dankbaar voor zijn en wat we zien als een teken dat de urgentie van onze missie steeds breder onderkend wordt.

Daarnaast heeft VegFund opnieuw een ruime toekenning gedaan ten behoeve van online promotie van de internationale Veggie Challenge campagne. Ook hebben we dit jaar voor het eerst samengewerkt met Jong Leren Eten.

We zijn erg blij met het vertrouwen dat de donateurs, fondsen en vele anderen stellen in het werk van ProVeg! De vele financiële bijdragen vormen de basis waarop we onze steeds impactvollere projecten en campagnes kunnen bouwen.

De baten als geheel vallen uiteen in:

	Absoluut	Procentueel
Baten van particulieren	292.550	45,9%
Baten van bedrijven	8.800	1,4%
Baten van loterijorganisaties	0	0%
Baten van subsidies van overheden	33.166	5,2%
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	7.534	1,2%
Baten van andere organisaties zonder winststreven	266.094	41,7%
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten	29.246	4,6%
Overige baten	156	0,02%

Net als bij de lasten, zijn we ook bij de baten ten opzichte van de begroting achtergebleven. Dit verschil is grotendeels veroorzaakt door het feit dat we een deel van onze activiteiten vanwege COVID-19 niet hebben kunnen uitvoeren, en daarmee ook de bijbehorende baten niet hebben ontvangen.

Resultaat

Het financieel resultaat van 2020 is € 1.427. Dit bedrag is toegevoegd aan de continuïteitsreserve.

5. JAARREKENING

Financiële jaarstukken 2020

Stichting ProVeg Nederland
te Utrecht

datum 20 mei 2021
kenmerk 21-408/MdV

Inhoudsopgave

Pagina

Jaarrekening

A. Balans	1
B. Staat van baten en lasten	2
C. Kasstroomoverzicht	3
D. Algemene toelichting	4
E. Toelichting op de balans	6
F. Toelichting op de staat van baten en lasten	9
G. Kengetallen	15

A. Balans

<u>Ref.</u>	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
1. Immateriële vaste activa	<u>320</u>	<u>640</u>
2. Materiële vaste activa	<u>5.096</u>	<u>2.192</u>
Vlottende activa		
3. - Vorderingen	80.616	140.014
4. - Liquide middelen	<u>292.289</u>	<u>160.635</u>
Totaal vlottende activa	<u>372.905</u>	<u>300.649</u>
Totaal activa	<u>378.321</u>	<u>303.481</u>
5. Eigen vermogen		
- Continuïteitsreserve	<u>291.327</u>	<u>289.900</u>
Schulden		
6. - Kortlopende schulden	<u>86.994</u>	<u>13.581</u>
Totaal passiva	<u>378.321</u>	<u>303.481</u>

B. Staat van baten en lasten

<u>Ref.</u>		<u>Realisatie 2020</u>	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
		€	€	€
	<u>Baten</u>			
7.	Baten van particulieren	292.550	369.000	100.844
8.	Baten van bedrijven	8.800	1.000	46.298
9.	Baten van subsidies van overheden	33.166	43.149	1.373
10.	Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	7.534	100.000	138.826
11.	Baten van andere organisaties zonder winststreven	266.094	269.600	182.641
	Baten als tegenprestatie voor de levering van producten/diensten	29.246	51.552	20.441
	Overige baten	156	0	100
	Som van de baten	<u>637.546</u>	<u>834.301</u>	<u>490.523</u>
12.	<u>Lasten</u>			
	Besteed aan doelstellingen			
	- Verandering voedselproductie en voedselomgeving	58.575	84.112	68.906
	- Beleidsverandering	29.760	45.323	20.063
	- Publieke gedragsverandering	<u>408.123</u>	<u>494.782</u>	<u>267.257</u>
	Totaal besteed aan doelstellingen	496.458	624.217	356.226
	Fondsenwerving	57.801	98.404	38.531
	Beheer en administratie	<u>78.831</u>	<u>96.065</u>	<u>43.215</u>
	Som van de lasten	<u>633.090</u>	<u>818.686</u>	<u>437.972</u>
13.	Saldo voor financiële baten en lasten	4.456	15.615	52.551
	Saldo financiële baten en lasten	<u>-3.029</u>	<u>-1.200</u>	<u>-2.765</u>
	Saldo van baten en lasten	<u>1.427</u>	<u>14.415</u>	<u>49.786</u>
	Bestemming saldo van baten en lasten:			
	- Continuïteitsreserve	<u>1.427</u>	<u>14.415</u>	<u>49.786</u>

C. Kasstroomoverzicht

	2020		2019	
	€	€	€	€
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>				
Saldo van baten en lasten		1.427		49.786
Correctie beginbalans		0		-687
Aanpassing voor afschrijving		<u>2.441</u>		<u>1.383</u>
		3.868		50.482
Veranderingen in werkkapitaal:				
- Kortlopende vorderingen		59.398		10.304
- Schulden		<u>73.413</u>		<u>-12.023</u>
		<u>132.811</u>		<u>-1.719</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		136.679		48.763
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>				
Investing materiële vaste activa		<u>-5.025</u>		<u>0</u>
Nettokasstroom		<u>131.654</u>		<u>48.763</u>
Beginstand geldmiddelen		160.635		111.872
Mutatie geldmiddelen		<u>131.654</u>		<u>48.763</u>
Eindsaldo geldmiddelen		<u>292.289</u>		<u>160.635</u>

Toelichting bij het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

D. Algemene toelichting

Activiteiten

Stichting ProVeg Nederland, statutair gevestigd te Utrecht, is opgericht op 19 oktober 2011. Stichting ProVeg Nederland is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 53813596.

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld conform de Rjk C2 voor kleine fondsenwervende organisaties. De jaarrekening is opgesteld in euro's en wordt vergeleken met de door het bestuur vastgestelde begroting 2020 en de realisatie 2019.

Algemeen

De algemene grondslag voor de waardering van activa en passiva, alsmede voor de berekening van het saldo van baten en lasten, is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het bestuur, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa welke benodigd zijn voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Als criterium voor het activeren van immateriële en materiële vaste activa wordt een minimale omvang van € 500 gehanteerd.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Dit komt overeen met de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van Stichting ProVeg Nederland.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de resultaatbepaling*Algemeen*

Bij de bepaling van het resultaat zijn, voor zover niet anders vermeld, de aan het boekjaar toe te rekenen baten en lasten opgenomen.

Donaties, giften en schenkingen

De donaties, giften en schenkingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Opbrengst van diensten

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Afschrijvingen

De immateriële en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming in vijf jaar afgeschreven.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

Lastenverdeling

De wijze van lastenverdeling realisatie 2020 en 2019 is conform richtlijn RJk C2, richtlijn verslaggeving kleine fondsenwervende organisaties.

De kosten in relatie tot de verrichte werkzaamheden van het personeel worden per persoon verdeeld op basis van een schatting van de tijdsbesteding per bestemming, hetgeen resulteert in een percentage.

De uitkomsten hiervan worden gebruikt voor de verdeling van de kostencategorieën Europese projecten, stafkosten, algemene organisatiekosten, vrijwilligerskosten en organisatieontwikkeling over de vijf bestemmingen.

De bedragen voor campagnekosten, kosten projecten en evenementen en kosten donateurswerving betreffen de directe kosten.

De lastenverdeling van de begroting 2020 is op basis van de uitkomsten van de schatting van de in 2020 gerealiseerde tijdsbesteding.

E. Toelichting op de balans

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
1. <u>Immateriële vaste activa - Website</u>		
Boekwaarden per 1 januari	640	960
Bij: investeringen	0	0
Af: afschrijvingen	<u>-320</u>	<u>-320</u>
Boekwaarden per 31 december	<u>320</u>	<u>640</u>
2. <u>Materiële vaste activa</u>		
Boekwaarden per 1 januari	2.192	3.255
Bij: investeringen	5.025	0
Af: afschrijvingen	<u>-2.121</u>	<u>-1.063</u>
Boekwaarden per 31 december	<u>5.096</u>	<u>2.192</u>
3. <u>Vorderingen</u>		
Te ontvangen bijdragen	47.461	78.513
Debiteuren	30.420	59.212
Waarborgsom	2.735	0
Omzetbelasting	<u>0</u>	<u>2.289</u>
Totaal vorderingen	<u>80.616</u>	<u>140.014</u>

Alle oninbare vorderingen zijn afgeboekt, de thans opgenomen vorderingen worden als volwaardig beschouwd en hebben een looptijd korter dan een jaar.

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
4. <u>Liquide middelen</u>		
Triodosbank - rekening-courant	177.834	124.097
Triodosbank - spaarrekening	101.402	36.412
Paypal	12.853	126
Kas	<u>200</u>	<u>0</u>
Totaal liquide middelen	<u>292.289</u>	<u>160.635</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van Stichting ProVeg Nederland.

5. <u>Eigen vermogen</u>		
- Continuïteitsreserve		
Stand per 1 januari	289.900	240.801
Correctie beginbalans	0	-687
Mutatie boekjaar	<u>1.427</u>	<u>49.786</u>
Stand per 31 december	<u>291.327</u>	<u>289.900</u>

Om calamiteiten op te vangen en continuïteit van de activiteiten voor een beperkte periode zeker te stellen, streeft Stichting ProVeg Nederland naar een continuïteitsreserve met een omvang die gelijk is aan zes maanden uitvoeringskosten eigen organisatie. De omvang ultimo 2020 voldoet hieraan.

6. <u>Kortlopende schulden</u>		
Vooruitontvangen bedragen	34.522	0
Nog te betalen bedragen	17.749	0
Crediteuren	16.707	13.581
Loonheffing	9.105	0
Vakantiegeld	6.751	0
Omzetbelasting	<u>2.160</u>	<u>0</u>
Totaal kortlopende schulden	<u>86.994</u>	<u>13.581</u>

Alle schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Per 1 januari 2020 heeft Stichting ProVeg Nederland een huurovereenkomst met SMOL Belangen B.V. afgesloten inzake de huur van een bedrijfsruimte aan de Koningin Wilhelminalaan 8, De Alchemist 1, gebouw A te Utrecht. Het betreft twee bedrijfsruimtes van 31,33 m² en 41,28 m² aan kantoorruimte, gelegen op de tweede verdieping. De overeenkomst is aangegaan voor de duur van zes maanden. De overeenkomst is na het verstrijken van deze periode stilzwijgend verlengd. De opzegtermijn bedraagt ten minste drie maanden. De huurprijs zal voor 2021 circa € 16.500 bedragen (exclusief omzetbelasting en inclusief servicekosten).

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben geen bijzondere gebeurtenissen plaatsgevonden waar melding van gemaakt dient te worden.

F. Toelichting op de staat van baten en lasten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
BATEN			
7. <u>Baten van particulieren</u>			
Donaties en giften	292.550	369.000	100.844
Totaal baten van particulieren	<u>292.550</u>	<u>369.000</u>	<u>100.844</u>
8. <u>Baten van bedrijven</u>			
Kennispartnerschappen	415		35.873
Sponsoring	0		10.425
Overige baten van bedrijven	8.385		0
Totaal baten van bedrijven	<u>8.800</u>	<u>1.000</u>	<u>46.298</u>
9. <u>Baten van subsidies van overheden</u>			
BvSO JLE Gastlessen	17.829	10.863	0
Subsidies van overheden	16.380	22.286	-10.044
Subsidies Europa	-1.043	10.000	11.417
Totaal baten van subsidies van overheden	<u>33.166</u>	<u>43.149</u>	<u>1.373</u>
10. <u>Baten van verbonden organisaties zonder winststreven</u>			
ProVeg International	<u>7.534 *</u>	<u>100.000</u>	<u>138.826</u>

* De baten van ProVeg International zijn lager dan begroot omdat het oorspronkelijk begrote bedrag een garantie betrof voor opvang van een mogelijk negatief saldo van baten en lasten in 2020. Op basis van het in december voorziene resultaat, is besloten om de bijdrage te beperken tot € 7.534.

	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
	€	€	€
11. <u>Baten van andere organisaties zonder winststreven</u>			
VegFund Veggie Challenge	198.730 *	204.600	182.581
Stichting Doen Veggie Challenge	37.500	50.000	0
Overige fondsbijdragen	<u>29.864 **</u>	<u>15.000</u>	<u>60</u>
Totaal baten van andere organisaties zonder winststreven	<u>266.094</u>	<u>269.600</u>	<u>182.641</u>

* VegFund Incorporate is een fonds dat internationaal gelden ter beschikking stelt voor projecten die plantaardig eten promoten. De toekenning aan Stichting ProVeg Nederland is bestemd voor online promotie van de Veggie Challenge campagne.

** De overige fondsbijdragen zijn hoger dan begroot vanwege een onvoorziene toekenning vanuit de Lever Foundation, bestemd voor algemene middelen.

LASTEN

De toelichting op de lasten begint op pagina 11 met de verdeling van lasten naar bestemming.

12. Toelichting lastenverdeling 2020 - specificatie en verdeling kosten naar bestemming

Lasten	Besteed aan doelstellingen					Totaal realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	Verandering voedsel-productie en -omgeving	Beleids-verandering	Publieke gedragsverandering	Fondsen-werving	Beheer en administratie			
	€	€	€	€	€	€	€	€
Campagnekosten	1.278	0	229.171	307	14.996	245.752	245.350	205.991
Directe wervingskosten	0	0	931	7.886	760	9.577	27.764	3.645
Kosten Europese projecten	0	0	0	0	0	0	0	3.203
Kosten projecten en evenementen	0	0	0	0	0	0	0	5.122
Subtotaal	1.278	0	230.102	8.193	15.756	255.329	273.114	217.961
Personele kosten	38.979	20.969	92.754	32.774	44.443	229.919	443.339	157.988
Algemene organisatiekosten	17.874	8.618	77.448	16.548	18.265	138.753	94.383	55.696
Vrijwilligerskosten	444	173	7.819	286	367	9.089	7.850	6.327
Totaal	58.575	29.760	408.123	57.801	78.831	633.090	818.686	437.972

Vervolg toelichting lasten

	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
	€	€	€
<u>Campagnekosten</u>			
Communicatie- en pr-kosten	236.290	223.550	205.312
Kosten communicatiemiddelen	<u>9.462</u>	<u>21.800</u>	<u>679</u>
Totaal campagnekosten	<u>245.752</u>	<u>245.350</u>	<u>205.991</u>
<u>Directe wervingskosten</u>			
Donateursgeschenken	5.108	6.500	3.645
Kosten evenementen	945	5.364	0
Diensten derden fondsenwerving	1.024 *	12.900	0
Porti direct mail	<u>2.500</u>	<u>3.000</u>	<u>0</u>
Totaal directe wervingskosten	<u>9.577</u>	<u>27.764</u>	<u>3.645</u>

* De kosten diensten derden fondsenwerving zijn lager dan begroot omdat dit jaar geen fondsenwervings-campagne heeft plaatsgevonden waarvoor inhuur van derden nodig was.

	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
	€	€	€
<u>Personele kosten</u>			
Brutolonen (inclusief vakantiegeld)	93.664		
Sociale lasten	<u>15.873</u>		
Totaal salariskosten	109.537		
Extern personeel	<u>109.788</u>		
Totaal salariskosten en extern personeel	219.325	420.859	142.742
Reiskosten	2.129	6.000	9.067
Kantinekosten	2.634	2.800	4.093
Opleidingskosten / teamontwikkeling	4.900	12.800	2.086
Overige personele kosten	<u>931</u>	<u>880</u>	<u>0</u>
Totaal personele kosten	<u>229.919</u>	<u>443.339</u>	<u>157.988</u>
<u>Algemene organisatiekosten</u>			
Huisvestingskosten	25.565	47.630	1.407
Kantoorkosten en algemene kosten	110.747	45.086	52.788
Afschrijvingskosten	2.441	1.667	1.383
Auto- en transportkosten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>118</u>
Totaal algemene organisatiekosten	<u>138.753</u>	<u>94.383</u>	<u>55.696</u>
- Huisvestingskosten			
Huisvesting kantoor	13.931	25.344	1.407
Huisvesting ESC	<u>11.634</u>	<u>22.286</u>	<u>0</u>
Totaal huisvestingskosten	<u>25.565</u>	<u>47.630</u>	<u>1.407</u>

De huisvestingskosten zijn lager dan begroot. Voor het kantoor zijn de kosten beperkt gebleven omdat er vrijwel geen gebruik is gemaakt van de vergaderfaciliteiten. Het ESC-project is later in het jaar gestart waardoor ook deze huisvestingskosten lager zijn uitgevallen.

	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
	€	€	€
- Kantoorkosten en algemene kosten			
Kantoorbenodigdheden	3.834	1.820	3.260
IT-kosten	6.981	1.500	356
Telefoonkosten	0	0	157
Verzendkosten	4.245	1.800	2.138
Verzekeringen	3.877	1.000	615
Accountant- en administratiekosten	10.081	12.100	1.980
Diensten derden	26.281	32.836	0
Vakliteratuur	0	0	1.186
Contributies, abonnementen en lidmaatschappen	1.127	1.000	1.249
Drukwerk	1.959	2.250	0
Representatie en verteer	50	780	1.740
Btw	41.364 *	-10.000	28.639
Oninbare donateurs/debiteuren	10.267	0	11.211
Overige algemene kosten	<u>681</u>	<u>0</u>	<u>257</u>
Totaal kantoorkosten en algemene kosten	<u>110.747</u>	<u>45.086</u>	<u>52.788</u>

* Stichting ProVeg Nederland is gedeeltelijk btw-plichtig. Dit bedrag betreft het btw-gedeelte dat niet teruggevorderd mag worden. Met het opstellen van de begroting 2020 is ervan uitgegaan dat vanaf 2020 alle kosten inclusief btw zouden worden geboekt en het gedeelte wat teruggevorderd mag worden als negatieve kosten op te nemen. Achteraf blijkt dat deze manier van boekhouden niet mogelijk is in het boekhoudprogramma.

- Afschrijvingskosten

Immateriële vaste activa	320		320
Materiële vaste activa	<u>2.121</u>		<u>1.063</u>
Totaal afschrijvingskosten	<u>2.441</u>	<u>1.667</u>	<u>1.383</u>

Vrijwilligerskosten

Vrijwilligersvergoedingen	<u>9.089</u>	<u>7.850</u>	<u>6.327</u>

13. Financiële baten en lasten

Bankkosten	<u>3.029</u>	<u>1.200</u>	<u>2.765</u>

G. Kengetallen

	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
1. Lastenverdeling:			
- Besteed aan doelstellingen	78,4%	76,3%	81,3%
- Fondsenwerving	9,1%	12,0%	8,8%
- Beheer en administratie	<u>12,5%</u>	<u>11,7%</u>	<u>9,9%</u>
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%
2. Totaal fondsenwerving in % van de som van de geworven baten	9,1%	11,8%	7,9%

6 BEGROTING 2021

Verwachte baten en lasten ProVeg Nederland 2021

BATEN

Baten van particulieren	€ 320.000
Baten van andere organisaties zonder winststreven	€ 301.500
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	€ 0
Baten als tegenprestatie levering product/diensten	€ 59.000
Baten van subsidies van overheden	€ 15.671
Baten van bedrijven	€ 48.350
Totaal	€ 744.521

LASTEN

Personeelskosten	€ 378.561
Kosten projecten en campagnes	€ 200.800
Algemene kosten	€ 168.710
Wervingskosten	€ 20.700
Huisvestingskosten	€ 17.163
Afschrijvingen	€ 1.667
Totaal	€ 787.601